

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

Cap. III. De Consistoriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

CAPUT III.

De Consistoriis.

onsistorium generali acceptione quævis Congregatio, in qua homines pro publicis negotiis simul consistunt, nuncupari potest. Hic vero significat Congregationem, quam celebrat Pontifex cum Collegio Cardinalium in Palatio suo Apostolico per modum Senatus majoris. Habentur quidem in eadem Curiâ cum Cardinalibus aliæ Congregationes, ut sunt S. Officii, Signaturæ gratiæ, Examinis Episcoporum, aliæque, sed hæ Consistoria non dicuntur, verum sortiuntur nomen à rebus, quæ in iis tractantur.

Consistoria, de quibus hic agimus, alia sunt extraordinaria magisque solennia, ad quæ præter Cardinales admittuntur quoque Prælati ac Ministri, atque etiam Principum Oratores & Magnates quæ *Publica* dicuntur. Alia sunt ordinaria, & minus solennia, ad quæ soli Cardinales pro negotiis tractandis admittuntur, & *Secreta* appellantur.

§. I.

De Consistoriis Secretis,

1. Consistorium Secretum quando habeatur.

2. *Quæ*

128 *De Consistoriis secretis.*

2. *Quæ in eo tractentur.* 23.
3. *Indicitur per Cursores.* 24.
4. *Ipso die Sacerdotes celebrare, reliqui communicare solent.* 25.
5. *Ideoque sub principium Consistorii non fit oratio.* 26.
6. *Quo habitu vadant Cardinales ad Consistorium.* 27.
7. *Quo habitu accedat ad Consistorium S. Pontifex.* 28.
8. *In Consistorio adhuc januis apertis admittit Pontifex ad alloquium Cardinales.* 29.
9. *Clauso Consistorio confidunt Cardinales.* 30.
10. *Serovenientes accedunt ad locum suum.* 31.
11. *Plura vota concludunt.* 32.
12. *Olim Cardinales promovebantur in quatuor temporibus.* 33.
13. *Et quis tum modus observatus fuerit.* 34.
14. *Quo modo nunc creentur.* 35.
15. & 16. *Præsentes in urbe accipiunt statim biretum, & visitant Consanguineos Papæ.* 36.
17. *Absentibus mittuntur literæ de promotione factâ.* 38.
18. *Et biretum per Camerarios Papæ.* 39.
19. *Hi intra annum accedere debent ad Urbem.* 40.
20. *Quo habitu veniant.* 41.
21. *Ubi venerint Romam introducuntur à Camerario Nepote ad Papam.* 42.
22. *Deinde visitatis Consanguineis Papæ se continent domi usque ad Consistorium publicum.* 43.

23. P.

23. Post quod clauditur illis in Consistorio secreto os.
24. Per hoc tamen non amittunt facultatem eligendi Pontificem.
25. In altero deinde Consistorio aperitur illis os, & conceditur Titulus cum annulo.
26. Pro juribus hujus annuli dantur 500. Ducati de Camera.
27. Hæ Cæremoniæ quandoque etiam fiunt in Congregationibus.
28. Creantur in Consistoriis secretis Legati de Latere.
29. Cum Consilio Cardinalium.
30. Qui solenni equitatione deducuntur.
31. Quando hi uti possint insignibus & juribus suis?
32. Quæ sint eorum insignia?
33. & 34. Quomodo intrent civitates & oppida?
35. Nominantur etiam in his Consistoriis Gubernatores.
36. Committitur illis Legatio per Breve.
38. Et proponuntur Præsules.
39. Tam in partibus, quam habentibus jurisdictionem.
40. Præsules in partibus solo nutu promoventur.
41. Reliqui prævio examine in Italia.
42. Ponens proponit Ecclesiam vacantem, & electum.
43. Qui mittit Summarium processus ad Cardinales.

44. In secundo Consistorio confertur Ecclesijs aut confirmatur Electio.
45. Aliquando ipse Pontifex personam proponit.
46. Promotus vestitur habita Episcopali.
47. Et accipit rochetum à Pontifice.
48. Ac visitat sacrum Collegium, aliosque.
49. Conferuntur Monasteria Consistorialia Coadjutoriæ.
50. Solvitur matrimonium spirit. inter Presbiterum & Ecclesiam.
51. Fiunt erectiones, divisiones & uniones Ecclesiarum.
52. Et agitur de gravioribus negotiis.
53. Pro quibusdam instituitur Congregatio statuta.
54. Præmittitur etiam Congregatio Consistorialis.
55. In quibus omnia contentiosa examinantur priusquam in Consistorio proponantur.
56. Et alia majoris momenti.
57. Qui intrent Consistoria secreta?
58. De Advocatis Consistorialibus.

I.

Consistorium secretum olim bis singulis septimanis habebatur. Vestigia h. i. e. i. nunc rarius pro exigentiâ negotiorum, & voluntate Pontificis; Ordinariè vero bis in mense, feriâ secundæ tempore matutino; Si dicta dies impedita sit, vel necessitas sic postulet, habetur alterâ die, & quandoque etiam post prandium.

2. In hoc Consistorio creat Pontifex
novos Cardinales, eisque os claudit &
aperit. Nominat Legatos de Latere,
& tradit illis signum Crucis. Constituit
Legatos Urbium & Provinciarum, ni-
mirum: Avinionensis in Gallia, Bono-
niensis, Ferrariensis, Romanæ, Marcæ
Anconitanæ, Umbriæ, Ducatus Ur-
bini, Patrimonii S. Petri, Campaniæ,
Maritimæ, & Sabinæ. In Consistoriis
quoque secretis electi ad vacantes Eccle-
sias Episcopales, Archi-Episcopales, Me-
tropolitanas & Patriarchales proponun-
tur, & instituuntur, si electio per spe-
ciale privilegium ad Capitulum, Com-
munitatem, Regem, aliumvè perti-
neat; Alias ad supremas has Prælaturas
tanquam reservatas per Reg. 2. Can-
cellariæ Innocentii XII. à Pontifice, &
sacro hoc Senatu apti eliguntur. Hæc
reservatio ad certa quoque Monasteria
extenditur, quæ in eodem hoc Consis-
torio conceduntur, aut commendan-
tur, ideoque *Monasteria Consistorialia*
dicuntur. Denum in Consistoriis secretis
tractantur omnia, quæ ad cultum DEI,
Religionem, pacem publicam Chri-
stianorum, & ad conservationem etiam
temporalis patrimonii Ecclesiæ Romanæ
pertinent.

3. Denunciantur Consistoria, uti & Capella & Congregationes coram Pontifice habendæ Cardinalibus per Cursos vestitos talari violacea, qui statim ac veniunt tanquam missi à Papâ admittuntur. Admissi genibus flexis, ac virgam nigram, quam manu gestant, tenentes erectam ante Cardinales commisionem lingue latinæ exponunt, exprimendo diem, horam & locum Consistorii vel Congregationis habendæ, quam illi excipiunt tecti bireto, quod deponunt, cum Cursos sermonem absoluerunt, & discedunt. Si fortè Cursos veniant, dum accumbunt mensæ Cardinales, datur & ipsis lauta refectio.

4. Indicta ergo die pro Consistorio habendo, quilibet Cardinalis, si Sacerdos sit, celebrare Missam, alii verò Sanctissimam Eucharistiâ se reficere, aut saltem audito Sacro se colligere, atque Spiritus sancti opem implorare solent.

5. Hinc sub principium Consistorii nulla peculiaris oratio ad implorandam divinam gratiam, quemadmodum aliis Cardinalium & Prælatorum Congregationibus religiosè servatur, palam præmittitur.

6. Quando se conferunt Cardinales ad Consistorium tam publicum, quam

secre

secretum, utuntur Cappa ex Ciambel-
lotto undulato, seu materiâ ex pilis Ca-
meli contextâ coloris, qui tempori con-
formis est. Præfertur illis (quemadmo-
dum semper, quando Cappa utuntur,
excepto die Veneris sancto, & cum in-
terfunt concioni in Palatio Apostolico)
ab uno è Camerariis *la Mazza*, seu cla-
va in signum præeminentis dignitatis.

7. Cum pervenerint ad locum, in quo
celebratur Consistorium secretum, præ-
stolantur adventum Pontificis, qui ac-
cedit ad Consistoria tam publica, quam
secreta, excepto primo secreto, ut dice-
tur, vestitus habitu suo privato, hoc
est veste talari alba, quam *subtanam*
vocant & Rochetto, deinde rubri colo-
ris mozettâ, bireto, stolâ, & calceamen-
tis cruce ex auro acu pictâ insignitis;
Estque hic habitus pro differentia tem-
poris vel ex serico, vel ex lana, & vel
fultus pellibus armellinis, vel sine pelli-
bus. A Sabbato sancto verò usque ad
Sabbatum in albis inclusivè utitur mo-
zettâ & bireto ex serico Damasceno al-
bo, pellibus albis armellinis circumful-
tis. In primo Consistorio secreto post
assumptionem suam utitur Papa pluvia-
li & mitrâ, in quo gratias agit Sacro

Collegio, quod se elegerint in Pontificem.

8. Postquam deportatus est Pontifex ad Consistorium secretum confidet in se de aureo peristromate tectâ, sed duobus solum gradibus altiore sedilibus Cardinalium, quæ sine aulæis tinctæ solum sunt rubro colore appictis Papæ insignibus. Deinde usque dum omnes, vel plerique præsentés sint, vel quamdiu ei placuerit januis apertis admittit ad privatum alloquium Cardinales ordine antiquitatis, qui stantes detectis capitibus & manibus decenter ante se compositis summâ cum reverentiâ negotia cum Summa Sanctitate tractant.

9. Finitâ hac audientiâ obseratur Consistorium, & confident Cardinales locis suis ordine antiquitatis in sedilibus & Cappis suis contegunt Rochettum. Ultimi Cardinalis Diaconi est signum dare campanula, cum res postulat, aut advocatur Secretarius, aliive ministri, qui in aulâ proximè vicinâ expectant.

10. Si quis Cardinalis inchoato jam Consistorio accedat, is factâ profundâ Pontifici reverentiâ, & salutatis capitibus inclinatione Cardinalibus, qui interim stantes eum resalutant, accedit ad locum suum.

11. *Negotia, quæ proponuntur, auditis collectisque Cardinalium suffragiis ex pluralitate à Pontifice decernuntur.*

12. *Inter cætera, quæ in Consistoriis secretis tractantur, facile illud præcipuum est, quod novi creentur Cardinales. Modus vero nunc alius est, quam fuerit antiquitus; Nam licet Pontifex plenam & omnimodam habeat potestatem creandi Cardinales, quando & quos voluerit, ac idoneos judicaverit, nihilominus tamen olim non nisi in quatuor temporibus ad imitationem Sanctorum Patrum tales promotiones fieri solebant.*

13. *Modus erat ejusmodi: Proponebat Pontifex Cardinalibus rationes & causas, quibus ad novos creandos Cardinales movebatur, & singulorum Sententias exquirebat; Si major pars sacri Collegii assentiretur Pontifici, agebatur de numero promovendorum, si & in eo convenirent, injungebat Pontifex Cardinalibus, ut dispicerent, qui idonei essent ad talem dignitatem. In secundo Consistorio secreto declarabat Pontifex nomina eorum, quos ipse dignos promotione judicaret exponendo merita singulorum, & justas magnorum*

rum

rum Principum commendationes, quos major deinde pars Cardinalium dignoscerebat, pronunciabantur à Papa Cardinalibus.

14. Nunc unico Consistorio expediuntur omnia: Pontifex enim sub initium vel, ut frequentius, sub finem Consistorii recitat singulorum nomina ordinis dignitatum, quos promovere ad Cardinalatum statuit, dicitque Cardinalibus, hoc Fratres habeant, & interrogat, quid ipsi videatur, eisque promotionem approbantibus fit decretum, quod illico promulgatur extra Consistorium. Quandoque tamen Pontifex exprimit solum numerum promovendorum, non omnium nomina, sed aliquorum reservat, ut dicunt, in pectore, quæ deinde pro libitu ipsius in alio Consistorio publicantur.

15. Publicatione factâ accipiunt præfentes in Urbe statim à Pontifice biretum quod duplici modo fieri observasse se testatur Hieronymus Lunadus *in relatione sua*, qui multis annis in Curia Romanâ Secretarii Memorialium, & Legationum aliisque officiis perfunctus est. Vel enim promovendi pridie per Cardinalem Neopotem præmoniti sunt, & tunc factò promotionis decreto statim in Consistorium advocantur, & Pontifex prostratus

tis in genua ad pedes suos imponit Biretum rubrum dicendo singulis: *Esse Cardinalis*, & format super eos signum Crucis.

16. Vel formato decreto tradit Pontifex schedulam, in qua descripta sunt nomina Cardinali Nepoti; Hic deinde dissoluto Consistorio mittit Præfectum Camerae cum rhedâ suâ, ut eos ubicunque in Urbe repertos deducat ad anticameram suam, ubi corona illis tondetur, & vestiuntur habitu Cardinalitio coloris violacei. Vestes, quibus induti fuerunt, cedunt Cubiculariis Card. Nepotis, & Tonfori dantur pro honorario 25. scuta. Subinde reficit Cardinalis Nepos novos hos Cardinales prandio, quo finito deducit eosdem ad Pontificem, à quo genibus flexis accipiunt biretum. A Papâ dimissi visitant Consanguineos Pontificis utriusque sexus in habitu Cardinalitio, quo facto continent se domi usque ad Consistorium publicum.

17. Si quis ex nominatis Cardinalibus absens sit, & Romæ non commoretur, mittuntur ei literæ à Papa, vel Cardinali Nepote per expressum Cursorem, quæ illum de promotione certiores reddant. Quo nuntio accepto curat sibi statim tonderi pro more coronam Cardinalis.

dina-

dinalitiam, & vestit se habitu Cardinalitio coloris violacei, non rubri, nisi post acceptum Biretum, scribitque se Cardinalem.

18. Biretum rubrum ad absentes deferunt aliquis à Camerariis Summi Pontificis, imponiturque novo Cardinali in Templo post auditum Sacrum à Nuncio Apostolico, si talis ibi commoretur, vel eo absente ab Imperatore, Rege, Archiepiscopo, vel Episcopo loci.

19. Cardinalis vero absens creatur in conditione, ut intra annum in Curia Romanâ se præsentet, ideoque jurare debet coram aliquo in dignitate Ecclesiasticâ constituto, priusquam Biretum rubrum capiti ejus imponatur, se intra annum ad Urbem, vel ubi Pontifex fuerit, venturum. Si jurare detrectet, Biretum negatur cum privatione honoris Cardinalitii. Si autem præstito juramento, & accepto Bireto emanaverit, pariter privatur Cardinalatu, & Biretum deponere tenetur. *Sixtus V. Const. 50. Postquam verus.*

20. Cum Romam proficiscitur novus Cardinalis accepturus galerum, incedit habitu Cardinalis viatorio coloris violacei gestans pileum ordinarium ornatum auro & serico rubro. Cum Urbi ap-

propinquat, mittuntur illi obviam rhedæ à Cardinalibus, ac in primis Cardinale Nepote regnante, cujus curru vehitur ad Palatium Apostolicum.

21. Introductus ad Conclavia Suae Eminentiae, præmissis honoris officiis, & formatâ per Tontorem coronâ Cardinalitiâ deponit habitum viatorium, assumitque talarem cum rochetto, & sic introducitur à Cardinale Nepote ad Summum Pontificem; Ad cujus conspectum cum venerit, factis pro more tribus genuflectionibus osculatur pedes ejusdem, manus & genas, agitque gratias pro dignitate sibi collatâ.

22. Dimissus à Pontifice deducit Cardinalem Nepotem ad ejus Conclave, & repetitis gratiarum actionibus discedit visitatum per Urbem Consanguineos Summi Pontificis, quo facto continet se domi usque ad Consistorium publicum, nec nisi privatas admittit visitationes.

23. Post Consistorium publicum in primo subinde secreto clauditur à Pontifice os novo Cardinali consuetis Cæremoniis, inhibeturque ne votum, vel sententiam suam in Consistoriis & Congregationibus edicat. Hinc ante tempora Pii V. per hunc actum privabatur voce activâ & passivâ in electione Pontificis

tificis Sede vacante, nisi Collegium Cardinalium in hoc dispensasset.

24. Verum à Pio V. decretum est editum 26. Januarii 1571. quo declaravit hujusmodi oris clausuram esse Cæremoniā quandam eā de causā introductam ut Cardinales, antequam in Consistoriis & Congregationibus suffragium ferant de modestiā ab ipsis adhibendā admodum neantur, non autem impedire, vel ligare facultatem eligendi Pontificem. *Greg. XI. Const. 19. Decet Romanum.*

25. In secundo deinde, vel tertio Consistorio secreto aperit os Pontifex novis Cardinalibus, eisque concedit Titulum. Os aperit dando illis facultatem his verbis: *Aperimus vobis, tam in collationibus, quam in Consiliis, atque in electione Summi Pontificis, in omnibus actionibus, tam in Consistorio, quam extra, in nomine Patris & Titulum vero assignat eis in aliquā Urbis Ecclesiā, eosque desponsat inferendo digitis anulum aureum cum Saphiro dicendo: Ad bonorem Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, Sancti N. committimus tibi Ecclesiam S. N. cum Clero & populo &c.*

26. Pro juribus hujus annuli Card

nalitii quisque dare debet 500. ducatos de Camera, præsentes quidem statim post electionem, à Curiâ vero absentes post susceptionem Bireti rubei. Quam pecuniam Gregorius XIII. olim donarat Collegio Germanico in Urbe, sed eam illi à Sixto V. ademptam applicavit postea Gregorius XV. in *Const. Romanum docet* Congregationi de propaganda fide.

27. Supradictæ verò Cæremoniæ cum novis Cardinalibus fiunt quandoque etiam in Congregationibus, quibus pars major Cardinalium interest.

28. Creantur deinde in Consistoriis secretis Legati de Latere ex consilio Cardinalium. Quamvis enim quicumque Summo Pontifici visus fuerit idoneus, eligi ab eo possit Sedis Apostolicæ Legatus, in Legatis tamen de Latere mittendis consilium Cardinalium requirere consuevit. *arg. c. Novit de his quæ fiunt à Præl.* idque hoc modo:

29. Pontifex Senatu Patrum Purpuratorum convocato inquit an & qui ablegandi videantur. Qui nominati fuerint, è Consistorio exeunt, & postquam à majori parte Senatus approbati sunt, revocantur, de munere suo à Pontifice edocendi. Illi perceptâ commissione, acquiescunt non

non suo magis, quam aliorum de se iudicio confidentes Tum pedes manusque Pontificis osculantur, atque etiam ad osculum pacis admittuntur.

30. Ubi interjecto tempore discendum est ad Legationem, Patres iterum in Consistorium secretum convocantur quo finito Legati à sacro Collegio solenni equitatione deducuntur usque ad portam civitatis, Angelicam quidem, Consistorium fuerit in Vaticano, si vero id celebratum sit in Quirinali, seu Monte cavallo, usque ad portam Flaminiam Legati, ultimi in ordine, medii inter duos primos Diaconos incedunt. Ad portam cum pervenerint, pace gratiisque vicissim impertitis Cardinales recedunt, & Legati iter suum proseguuntur. Isti huiusmodi in modum deducti, nec comparere amplius palam in Urbe, nec dare aut recipere visitationes publicas possunt, sed ut primum licuerit, conferre se ad Legationem suam tenentur.

30. Non possunt vero Legati à Laterano ad Provincias suas discedentes erigere crucem, aut dare benedictionem priusquam egressi fuerint extra districtum civitatis, hoc est distiti sint ab Urbe quadringentis milliaria, quousque districtus hic protenditur, atque tunc cæteris quoque insigni-

bus & juribus, quæ ipsis tantum conveniunt, uti poterunt.

32. Insignia sunt: Toga talaris purpurea cum veste byssimâ superiori, Palæfretus albus, frænum & calcaria deaurata.

33. His insignibus ornati intrant civitates & oppida sub pallio, quos Clerus & populus solenni supplicatione, & pompâ excipiunt. Archi-Episcopi, & alii Legati minores crucem sibi præferri solitam deponunt. *c. Antiqua de privil. Barb. Jur. Eccl. l. c. 5. n. 22. & seq.*

34. Inredientes civitatem suæ Legationis viâ uti ordinariâ, & consuetas cæremonias servare debent. *Gambar. l. r. tr. de potest. Leg. & antequam hospicium subeant, Cathedralem vel primariam Ecclesiam intrant, & populo benedicunt.*

35. Nominantur præterea à Pontifice, ut diximus *num. 2.* in Consistoriis secretis Legati, quibus certæ civitates, vel Provinciæ Sedi Apostolicæ in temporalibus subjectæ, committuntur gubernandæ, in quibus vices Pontificis gerunt, & ordinariam habent jurisdictionem. *c. Legatos de Offic. Leg. in 6.* proindeque pollent plurimum tam in rebus Ecclesiasticis, quam in iis, quæ concernunt justitiam. Armorum tamen & præsidiorum curam non habent, sed ea demandata est quibusdam ex Nobilitate.

36. Committitur illis Legatio per breve Apostolicum ad triennium, quæ tamēn plerumque, si ita desiderent, prorogatur. Non deducuntur vero cum caeremoniis, & equitatione solenni, sed adeunt Provincias suas, cum commodum illis fuerit, fruunturque Titulo, & emolumentis Legatorum, etiam dum Romæ subsistunt.

37. Mittuntur etiam à Pontifice frequenter & ordinariè non Cardinales, sed hi non Legati, sed Nuncii dicuntur, atque olim græcè Apocrisarii, quasi Secretarii dicebantur. *Glos. c. Significasti de elect. c. Septuaginta dist. 16.* de quibus actum est c. 1. §. II.

38. Ad hæc proponuntur, aut eliguntur in Consistoriis secretis Episcopi & Archi-Episcopi, fiuntque provisiones Ecclesiarum Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium vacantium de Prælatiis, seu Pastoribus idoneis.

39. Hæ provisiones vel sunt Ecclesiarum titularium tantum absque Residentia, & administratione, ut sunt earum quæ occupantur ab Infidelibus, hæreticis vel schismaticis; Vel est Ecclesiarum habentium actualem jurisdictionem, & administrationem in Diocesi Catholica.

40. Primæ provisiones fiunt solo nutu Pontificis, quo confertur tantum honorifica quædam præeminentia constituens personam in ordine pontificali absque exercitio pontificalium jure proprio ipsi competente.

41. Alteræ provisiones fiunt prævio examine pro Ecclesiis Italiae, & Insularum adjacentium, de quo infra in capite de Congregatione pro examine Episcoporum, siue promovendus electus sit à Pontifice, siue à Capitulo, siue nominatus à Principe.

42. In his ergo provisionibus præmisso examine, & formato processu consuetudo de vita, moribus, legitimis natalibus, ætate, gradu, atque etiam de statu Episcopatus, Cardinalis Ponens in primo Consistorio proponit Ecclesiam vacantem, & ad eam electum aut promovendum.

43. Die deinde præcedente Consistorium secundum mittit Cardinalis Ponens Summarium formati processus ad singulos Cardinales, ut videre possint, si quid forte sit opponendum.

44. In ipso vero secundo Consistorio exponit brevibus idem Cardinalis Ponens latina lingua contenta processus, quo facto conversus Pontifex ad Decanum

K

Col-

Collegii quærit, an quid occurrat in contrarium opponendum, quo surgente & negante, si id ipsum quoque neget Cardinalis Ponens Pontifex decernit, & confert Ecclesiam ei, qui propositus fuerat, aut confirmat electionem ab habentibus potestatem eligendi factam. Cardinalis Vice-Cancellarius concipit Decretum describitque in schedulam, quo ipsum quoque facit Card. Ponens subscripto nomine suo, & appposito sigillo, & quibus deinde schedulis formantur Bullæ Apostolicæ.

45. Nonnunquam etiam ipsemet Pontifex personam aliquam conspicuam, & notæ qualitatæ proponit, atque tunc si nil opponatur, nullâ aliâ factâ inquisitione, fit decretum.

46. Promotus, si Romæ sit præsens eodem mane, quo propositus fuit, vestire se debet habitu Episcopali violaceo cum pileo nigro, spirâ & limbo viridi ornato; Deinde conferre se ad Palatium Apostolicum, & in Camera Cardinalis Nepotis curare sibi coronam fieri Episcopalem.

47. Qua factâ ascendit ad Antimeram Pontificis, ibique expectat, usque dum finito Consistorio revertatur Pontifex ad Conclavæ suam, ad quem deinde deducitur.

deductus à Magistris Cæremoniarum admittitur ad osculum pedis, & imponit illi Pontifex manibus suis rochetum, quo uti Episcopi consueverunt. Ex Ordinibus Religiosorum promoti, cum non utantur rochetto, osculantur solum pedes Pontificis, ac gratias agunt.

48. Postea novus Episcopus visitat sacrum Collegium, ac primo loco Decanum, deinde cæteros sine ordine, prout occurrunt. Post illos Gubernatorem Urbis, Auditorem Camerae, Thesaurarium generalem, & Datarium, à quo curat sibi dari literas patentes pro Alternativâ, priusquam ad Episcopatum suum discedat.

49. Conferuntur quoque Consistorialiter Monasteria quædam regularia, quæ propterea Consistorialia nuncupantur; Atque etiam Coadjutoria tam Cathedralium & Metropolitanarum, quam Monasteriorum Consistorialium.

50. Dissolvitur etiam in Consistorio Matrimonium spirituale inter Præsulem & Ecclesiam seu Cathedrali, seu Metropolitanam ob dimissionem liberam, vel ob translationem ad aliam Ecclesiam, prævio tamen examine, ex quibus causis hujusmodi dissolutio petatur.

K 2

§ 1. No.

§1. Novæ quoque erectiones Ecclesiarum Cathedralium & Metropolitannarum, dismembrationes, divisiones & uniones earundem Ecclesiarum in Consistoriis secretis fiunt.

§2. Demum in his Consistoriis agitur de gravioribus Sedis Apostolicæ, & Ecclesiæ universalis, vel Principum, tam temporalibus, quam spiritualibus negotiis, juxta eorundem qualitatem & circumstantias.

§3. Cum vero non expediat semper de quibuscunque negotiis coram omnibus Cardinalibus agere, solet nonnumquam Pontifex instituere particularem quorundam Cardinalium Congregationem, quam *Status* vocant, pro particularibus quibusdam negotiis, eamque non stabilem, sed quæ pro libitu Pontificis & pro negotiorum qualitate, & temporis exigentiâ mutetur.

§4. Porro cum in plerisque actibus Consistorialibus oppositores se offerant qui in contrarium quædam contentiones proponant, ne altercatio hæc in ipso Consistorio contra majestatem ejusdem fiat, erecta est Congregatio quorundam Cardinalium & Prælatorum, quæ *Consistorialis* dicitur, & est quasi Consultiva

Consistorii, in qua ventilantur materiæ auditis partibus opponentibus in formâ contentiosâ juxta stylum Congregationum Cardinalitiarum, priusquam in Consistorio proponantur.

55. Examinatur vero exactè inter cætera, si agatur de Ecclesiarum unionibus, divisionibus, seu dismembrationibus, novisq; erectionibus, an justæ subsint causæ, & adsint ea, quæ de necessitate requiruntur.

56. Examinatur quoque in eadem Congregatione an electio Prælatorum facta à Capitulis, & Monasteriis valida fuerit & canonica. An in concessione Coadjutoria justæ causæ, aliaque requisita habeantur. An, cum nominati sunt à Principibus & Universitatibus Canonici ad Cathedralis seu Metropolitanas Ecclesias hoc jus nominandi eis competat. An causæ sint sufficientes, ob quas Episcopus deferere Ecclesiam suam desiderat.

57. Ad Consistoria secreta nemo præter Pontificem & Cardinales admittitur. Intran tamen quandoque Secretarius & Clericus Nationalis; Verum cum dicitur: *Extra omnes* egrediuntur & ipsi, manentque in vicinâ Camerâ usque dum

signum detur campanulâ ab ultimo Cardinali Diacono.

58. Admittuntur etiam nonnunquam Advocati Consistoriales, cum nimirum pallia pro novis Archi-Episcopis postulant, eique qui pro Pallio sollicitat, dantur ab Archi-Episcopo decem ducati de Camera. Sunt vero Advocati Consistoriales duodecim, & omnes nominantur à Pontifice; Singuli ex septem primis habent redditum annuum sexcentorum scutorum, reliqui trecentorum. Officium eorum est, præterquam quod petant pallia nomine Archi-Episcoporum in Consistoriis secretis, perorare in Consistoriis publicis, prout infra dicetur. Hi collegialiter congregati in Scholis publicis, *alla Sapienza*, creare possunt Doctores utriusque Juris.

Hieron. Lunadurus, Franc. Sestini. *Clauvire in decr. Car. Rom. de Luca Rel. Rom. C. dis. 5. &c.*

§. 2.

De Consistoriis publicis.

1. Quas ob causas habeantur Consistoria publica.
2. Novus Cardinalis, cui imponendus est pileus quomodo vestiatur.
3. & 4. Si peregrè venerit instituitur ob eum sollemnis equitatio.

5. Post

5. Postquam eunt Cardinales ordine ad locum Consistorii.
6. Et una cum Summo Pontifice confident.
7. Tum introducitur Cardinalis novus.
8. Et itur ad Capellam Sixti, ubi præstat consuetum juramentum.
9. Se observaturum Constitutiones Pii V. Sixti V. Innocentii X. & Innocentii XII.
10. Quo facto revertuntur ad locum Consistorii, ubi novo Cardinali imponitur à Pontifice pileus.
11. Novus Cardinalis actis gratis cæteris manet in prandio apud Card. Nepotem.
12. In Consistoriis publicis præstant Legati Regum obedientiam.
13. & 14. In horum gratiam instituitur solennis equitatio.
15. Legatus introducitur in Consistorium à duobus Cardinalibus Diaconis. Pontifex signat in eo commissiones causarum, & advocati Consistoriales perorant.
16. Canonizationi Sanctorum præmittitur etiam Consistorium publicum.
17. Dat quoque Pontifex publicas audientias.

I.

Quatuor potissimum ob causas haberi solet Consistorium publicum. Primo cum novo Cardinali imponitur à Pontifice galerus Cardinalitius. Deinde in adventu

ventu novi Oratoris cujusdam Principis ad Summum Pontificem destinati. Tertiò in reditu Legati à Latere à sua legatione. Quartò cum pro Canonizatione alicujus servi DEI publicè vota exquiruntur.

2. Cum imponendus est novo Cardinali galerus Cardinalitius, mane ante Consistorium Cardinalis novus, si Romæ existens creatus sit, recta vehitur ad Vaticanum, si autem peregrè venerit, confert se ad Cœnobium S. MARIE ad portam populi vestitus habitu Cardinalitio vel rubro, vel violaceo coloris nimirum convenientis tempori cum cappa violacea ex serico undulato, & si Episcopus fuerit, pileo nigro viridi suffulto tectus.

3. Ob Cardinalem novum, qui peregre venit, instituitur solennis equitatio à Monasterio propè portam Populi, usque ad Palatium Pontificium, in quo Consistorium celebratur. Quare excipit hic indutus cappa singulos ad summitatem graduum dicti Monasterii, deducitque ad conclave, in quo colligi solent Cardinales dando illis in omnibus primas; Si interim fortè adveniat alius, ut frequenter assolet, præmissis urbanitatis indicis relinquit priorem, quem interim comita-

mitatur Magister aliquis Cæremoniarum, vel Præfectus Aulæ, & excipit deducitque advenientem.

4. Congregatis Cardinalibus, qui equitationem præsentia sua honorarunt, ut primum accedit Cardinalis Nepos, descendunt ad atrium Monasterii, & tegentes caput caputio cappæ, ac pileo rubro Cardinalitio ordine antiquitatis conscendunt mulos proceduntque, ultimo loco medius inter duos Diaconos Cardinalis novus.

5. Postquam ad Vaticanum descendunt Purpurati, eunt ad Cameram, ut vocant, paramentorum, novus vero se recipit ad Capellam Sixti. Cum Pontifex paratus est, præcedunt eum Cardinales bini & bini ad locum Consistorii publici, quæ est aula Palatii Apostolici major; Ipse post crucem, quæ præferatur, sequitur cum amictu Pontificali.

6. Postquam confedit sub throno eminente quatuor graduum altitudine in scabello aureo peristromate tecto, resident quoque præmissâ pro more reverentiâ Cardinales Episcopi & Presbyteri ad dextrum latus, ad sinistrum Diaconi in sedibus purpurâ instratis. Archi-Episcopi, Episcopi, Protonotarii, omnesque Prælati in tribus gradibus throni ponti-

pontificalis sedent cum Auditoribus Rotæ, Clericis Camerae, & Acoluthis. Iatus Pontificis Nepotes alique magni nominis Principes occupant. Inter thronum & murum à dextrâ Legati Regum, à sinistrâ familiares Papæ & Nobiles consistunt. Post Cardinales Presbyteros & Diaconos locum habent Advocati Consistoriales. Post Cardinales Episcopos vero Procurator Fisci, & Procuratores Regum, Principum & Ordinum. Ante Cardinales Diaconos juxta Papam sedent Magistri Cæremoniarum, & sacri Palatii infra Cardinales Presbyteros.

7. Hoc ordine omnibus confidentibus introducit ad Consistorium novus Purpuratus per duos Cardinales Diaconos qui cum intrat, ter pro more genuflectit ad ostium, in medio, & ad solium, osculaturque pedes Pontificis, & admittitur etiam ad osculum manus & oris. Deinde circummeundo omnibus Cardinalibus incipiendo ab antiquiore, dat osculum pacis.

8. Finitâ hac Cæremoniâ Musici intonant Hymnum Ambrosianum, & Cardinales ordine consueto bini & bini eunt ad Capellam Sixti, in qua in circulo consistunt ad Altare. Ultimus accedit Cardinalis novus, genuflectit in pedibus Altaris.

Altaris, & dum cantatur versiculus:
Te ergo, imposito prius capiti cappæ ca-
putio se prosternit, manetque eo in situ
usque dum finitus sit Hymnus, & Deca-
nus Collegii stans ante Altare ad partem
Epistolæ, dixerit sacras quasdam oratio-
nes. Deinde erigit se Cardinalis novus,
demittitque caputium, Decanus verò
assistentibus primo Presbytero, primo
Decano, ac Cardinali Camerario, dum
cæteri ad sedendum eunt, porrigit illi
Constitutiones aliquas legendas, quibus
lectis iuramentum præstat, se omnia in
iis contenta observaturum.

9. Inter cætera jurat, servaturum
Constitutionem 35. Pii V. de non alie-
nandis castris & locis S. R. E. ac Con-
stitutionem 30. Sixti V. de non distra-
hendo thesauro reposito in Arce S. An-
geli, & nunc etiam Constitutionem In-
nocentii X, editam anno 1644, quod non
velint ullo sæcularis dignitatis, sed solo
Eminentissimi & Reverendissimi titulo
uti, nec in Sigillis & insigniis, vulgo ar-
mis usurpare coronas notasvè sæcula-
res, præter eas, quibus intra scutum
armorum familiæ, tanquam de essentiâ,
& integritate illorum utuntur. Et post
hac promittere quoque & jurare debet

se

se observaturum novissimè hoc anno 1692. 10. Cal. Julii ab Innocentio XII. editam Constitutionem moderatoriam Donationum, & distributionis reddituum Ecclesiasticorum in Consanguineos, vel affines Romani Pontificis, seu eorum loco adlectos, ac præscribentem cautelas servandas circa signaturas earum gratiarum, quæ aliquando ægrotante Romano Pontifice per concessum fieri dicuntur.

10. Dicto juramento revertuntur eodem, quo venerant ordine ad Consistorium, postremus Cardinalis novus, qui genuflectit ante Pontificem; Hic, dum à Magistro Cæremoniaram caputium denovo attrahitur supra caput Cardinalis, accipit galerum rubeum, eumque capiti ejusdem Cardinalis imponit dicendo: *Ad laudem Omnipotentis DEI, & Sanctæ Sedis Apostolicæ accipe galerum rubrum insigne singulare dignitatis Cardinalatus, per quod designatur, quod usque ad mortem, & sanguinis effusionem inclusive pro exaltatione Sanctæ fidei, pace & quiete populi Christiani, augmento & statu sacro-sanctæ Romanæ Ecclesiæ te intrepidum exhibere debeas, in*
nomi-

nomine Patris &c. quo dicto recipit se ad Cameram paramentorum.

11. Novus Cardinalis deposito pileo & demisso capucio surgit, expectatque ad latus usque dum omnes Cardinales ivent ad Aulam Regiam, ubi consistentes in circulo salutatur singulos Cardinalis novus, agitque gratias pro honore & favore sibi præstito, qui deinde salute eadem redditâ discedunt excepto Card. Nepote, qui novum Purpuratum deducit secum ad prandium. Interim galerus rubeus à Papa collatus deferitur ad ædes novi Cardinalis à Camerario aliquo secreto Summi Pontificis, qui ab Aulæ Præfecto ibidem liberali mactatur donario.

12. Habentur deinde Consistoria publica, cum introducitur novus Legatus, aut Orator alicujus Regis, aut magni Principis ad obedientiam Pontifici præstandam, aliavè majoris momenti negotia in Curia pertractanda. Adornatur in gratiam Legati bis solennis equitatio, cum nimirum ingreditur solenniter Urbem, & cum ad Consistorium admittitur.

13. Ad primam mittunt Cardinales ex aulicis & Nobilibus suis complures cum mulis ornatis & ministris, quorum
unus

unus gestat in dorso pileum rubrum Cardinalitium Domini sui. Pontifex quoque mittit obviam illi pro custodia equites, qui comitatum præcedunt, & Præfectum aulae, aliosque Prælatos ac familiares, qui Legatum in medio duorum equitantem deducunt ad ædes seu Palatium, quod incolet.

14. Ad alteram deinde equitationem die, quo Consistorium habetur, mittuntur pariter Cardinales plurimos & Nobilibus suis, sed sine mulis. Ipsi verò horâ constitutâ conferunt se ad Palatium Pontificium, & Consistorium in habitu consueto, & conformi temporis.

15. Ubi Pontifex & Cardinales in Consistorio congregati sunt, mittuntur duo Cardinales Diaconi, qui recipiant & deducant Legatum. Interim Pontifex signare solet in Consistorio illo publico Commissiones causarum, atque olim etiam Advocati Consistoriales exaggerabant quandoque ex arte & ingenio casus quosdam atroces, quod cum inconveniens visum fuerit, id abrogatum est, & perorat nunc Advocatus aliqui Consistorialis pro Canonizatione cuiusdam Servi DEI, usque dum Legatus adveniat, ne videatur Summus Pontifex & Cardinales solummodo convenisse

recipiendum Legatum, ejusque tantum adventum expectare. Idem quoque observari solet in introductione novi Cardinalis, & dum is in Capella præstat juramentum, ne Papa interim in folio otiosus permaneat.

16. Canonizationi Sanctorum præmitti quoque solet unum Consistorium publicum & solenne, alterum semipublicum. Publicum habetur in Aulâ Regiâ in quo consuetam obedientiam præstant Pontifici Cardinales, & orationem habet Advocatus aliquis Consistorialis de vita & miraculis Sancti Canonizandi. Semipublicum deinde habetur in Aulâ Ducali, cui Pontifex interest cum mitrâ & pluviali simplice, & in hoc Cardinales non præstant Obedientiam. Præter Cardinales intrant hoc Consistorium Patriarchæ, Archi-Episcopi, Episcopi in Curiâ præsentés, Auditores Rotæ, & Protonotarii participantes aliique Prælati, qui omnes ad suffragium ferendum admittuntur, ut habeat Consistorium hoc speciem quandam Concilii generalis; Quærit enim ex singulis Pontifex an Canonizatio facienda sit, nec ne; Si major pars faciendam judicet decernit Pontifex Canonizationem, & diem qua fieri debeat.

17. Præ-

17. Præter Consistoria publica dare quoque solet Pontifex in fine cujuslibet mensis publicam audientiam, cui intersunt nonnulli Cardinales, & omnes Romani Magistratus, in qua tractatur de communi omnium Romæ degentium ac externorum utilitate ac salute. Verum hæc audientia dependet omnino ab arbitrio Pontificis, quando & quoties eam concedere velit.

Lunadorus in rel. Franc. Sestini il maestro di Camera, Carriere de Rom. Pontif. Corrad. prax. disp. Apost. l. 7. c. 4. De Luca Rel. Rom. Cur. disc. 5. &c.

C A P U T IV.

De Tribunali Vicarii S. Pontificis.

1. Vicarius Papæ peculiare habet Tribunal.
2. Officium Vicarii antiquissimum ab Episcopis ad Cardinales translatum est.
3. Dignitas illius magna.
4. Et potestas ferè eadem, quæ Pontificis in Diocesi Romana.
5. Jurisdictio ejus hoc tempore extendit se ad ambitum quodraginta solum milliarium.
6. Quam etiam exercet in Episcopatibus isto districtu sitis.
7. Debetur Vicario Canonica Obedientia, & administrat Sacramenta.

S. con.